

T. C.

Temsilciler Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

Doksan altıncı Birleşim

10 . 8 . 1961 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	434	men kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin yeniden gözden geçirilmesi ve seçim propaganda süresi hakkında kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/38)	437:446,452:454
2. — Gelen kâğıtlar	435	2. — Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisinden 15 üyenin, Yüksek öğretim kredi ve yurtlar kanunu teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (2/11)	446:450,455:456
3. — Yoklama	436	3. — Temsilciler Meclisi Üyesi İlhan Esen'in dokunulmazlığı hakkında Başkanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/136)	450:451
4. — Başkanlığın Genel Kurula sunuşları	436		
1. — Üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi (3/140)	436:437		
2. — Üyelerden Galip Kenan Zaimoğlu'nun, Şebin Karahisar'ın geçirmiş olduğu büyük yangın felâketi sebebiyle Temsilciler Meclisinin üzüntülerinin vatandaşlara duyurulmasına dair önergesi	437		
5. — Görüşülen işler	437		
1. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ile Temsilciler Meclisi Üyesi Daniş Yurdakul'un, 1961 yılı içinde yapılacak seçimlerde kullanılacak seç-			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi okundu ve kabul olundu.

146 sayılı Kanuna bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ikinci defa açık oya kondu ve kanun Temsilciler Meclisince kabul edildi.

1961 genel tarım sayımının 1963 yılına bırakılmasına dair kanun tasarısının ikinci görüşülmesi bitirildi ve kanun Temsilciler Meclisince kabul olundu.

Temsilciler Meclisinin, bir haftanın son üç günü ile onu takibeden haftanın ilk üç günü toplanmak ve mütaakıp haftada çalışmalarına ara vermek suretiyle üyelerin mıntakalarında bir müddet kalmalarına imkân sağlanmasına dair önerge okundu ve kabul edildi.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı görüşüldü ve kanun Temsilciler Meclisince kabul edildi.

Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisinden 15 üyenin, Yüksek öğretim kredi

ve yurtlar kanunu teklifinin üç maddesi kabul edildi ve 4 neü madde üzerinde bir müddet görüşüldü.

Oturuma son verildi.

İkinci Oturum

Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ve Temsilciler Meclisi Üyesi Daniş Yurdakul'un, 1961 yılı içinde yapılacak seçimlerde kullanılacak seçmen kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin yeniden gözden geçirilmesi ve seçim propaganda süresi hakkındaki kanun teklifi gündeme alınarak öncelik ve ivedilikle görüşülmesi kabul edildi. Yapılan müzakere sonunda teklif komisyona geriverildi.

Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisinden 15 üyenin, Yüksek öğretim kredi ve yurtlar kanunu teklifinin maddeleri üzerinde bir müddet görüşüldü.

Yeter sayı kalmadığından 10 Ağustos 1961 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan

Başkanvekili
İbrahim Senil

Kâtip
Oktaç Ekşi

Kâtip
Rifat Çini

Sorular

Sözlü sorular

1. — Temsilciler Meclisi Üyesi Halil Akyaş'ın, Öğretmen Okulları Umum Müdür Muavininin ne için öğretmen okuluna naklediliğine dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/69)

2. — Temsilciler Meclisi Üyesi Halil Akyaş'ın, ortaokul ve liselerde vazifeli yüksek okul ve fakülte mezunlarının da askerlik hizmetlerinin aynı okullarda öğretmen olarak yaptırılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim ve Millî Savunma Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/70)

3. — Temsilciler Meclisi Üyesi Rifat Çini'nin, Anıt - Kabir ile ilgili bakım işlerine dair, sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/71)

4. — Temsilciler Meclisi Üyesi Sait Naci Ergin'in, belediye başkanlarına verilmekte olan

aylıkların en azının miktarına dair sözlü soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/72)

5. — Temsilciler Meclisi Üyesi M. Rauf İnan'ın, bütümüm ilk, orta ve yüksek okullarla üniversitelerdeki öğrencilerin bir yıllık tahsilinin devlete ortalama kaç malolduğuna ve bu okullardaki başarı oranına dair sözlü soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (6/73)

6. — Temsilciler Meclisi Üyesi Bahir Ersoy'un, Adana sabık Emniyet Müdürünün Erzincan Emniyet Müdürlüğüne tayininin doğru olup olmadığına dair sözlü soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/74)

7. — Temsilciler Meclisi Üyesi Bahir Ersoy'un, illerde ve iş mıntakalarında işçi asgari ücreti tesbit edilmemiş iş kolu bulunup bulunmadığına, halen tesbit edilmiş olan asgari ücretlerin mevzuatımızdaki tarife uygun olup olmadığına

ve kaç iş kolunda tesbit yapıldığına dair sözlü soru önergesi Çalışma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/75)

8. — Temsilciler Meclisi Üyesi Zeki Baltacıoğlu'nun, Düzce ilçesinde vukubulan sel felâketinde zarar görenlere yardım hususunda ne gibi tedbirler alındığına ve bu ilçede sel âfetinin tekrürü ihtimaline karşı ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi Başbakanlığa gönderilmiştir (6/76)

9. — Temsilciler Meclisi Üyesi Suphi Doğan'ın, Haşhaş ziraatinin iyileştirilmesi için alınmış tedbirlerin ve afyon sakızının kaliteli olarak istihali için yapılan iş ve işlemlerin neler olduğuna, Toprak Mahsulleri Ofisince satın alınan afyon sakızının miktarına, satış yerlerine, fiyatlarına ve eldeki stoklarına dair sözlü

soru önergesi Tarım ve Ticaret Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/77)

Yazılı sorular

1. — Temsilciler Meclisi Üyesi Oktay Ekşi'nin, Köy sağlık memurlarından ne kadarının şehir sağlık memuru olabilmelerini sağlayan kurslara alındığına dair yazılı soru önergesi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/62)

2. — Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, İşçilerle iş veren arasında yapılmış bir kolektif mukavele esasını iş verenin tek tarafı olarak tadile yetkisinin mevcut bulunup bulunmadığına ve bu konuda işçilerin hukukunun vikayesi için Bakanlıkça ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi Çalışma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/63)

2. — GELEN KAĞITLAR

Teklifler

1. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ile Temsilciler Meclisi Üyesi Avni Yurdabayrak'ın, Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin seçimine dair 304 sayılı Kanununun 14 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/41) (Seçim Kanunu Komisyonuna)

2. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ile Temsilciler Meclisi Üyesi Ratip Tahir Burak'ın, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkında 298 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/42) (Seçim Kanunu Komisyonuna)

3. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ile Temsilciler Meclisi Üyesi Avni Yurdabayrak'ın, 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 ve 35 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/43) (Seçim Kanunu Komisyonuna)

4. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Muzaffer Yurdakuler ile Temsilciler Meclisi Üyesi Abdülkadir Okyay'ın, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi-

ne dair kanun teklifi (2/44) (Millî Savunma Komisyonuna)

5. — Millî Birlik Komitesi İdare Amirî Ekrem Acuner ve iki arkadaşı ile Temsilciler Meclisi İdare Amirî Nuri Kınık'ın, Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/45) (Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyona)

6. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Mucip Ataklı ve dört arkadaşı ile Temsilciler Meclisi Üyesi Adnan Başer ve bir arkadaşının, Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara verilecek tazminat kanunu teklifi (2/46) (Millî Savunma Komisyonuna ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyona)

7. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Mucip Ataklı ve dört arkadaşı ile Temsilciler Meclisi Üyesi Adnan Başer ve bir arkadaşının, Uçuş ve İRBM hizmetleri tazminat kanunu teklifi (2/47) (Millî Savunma Komisyonuna ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyona)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.00

BAŞKAN — Başkanvekili İbrahim Senil

KÂTIPLER : Rifat Çini, Alev Coşkun

Başkan — Oturumu açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapacağız.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Ekseriyet vardır, müzakereye başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

BAŞKAN — Ruznameye geçmeden Başkanlığın sunuşları vardır, onları okutuyorum.

1. — *Üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi (3/140)*

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı Sayın üyelerin hiza-
larında gösterilen müddetlerle izinleri Başkan-
lık Divanının 10 Ağustos 1961 tarihli toplantı-
sında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Temsilciler Meclisi
Başkanvekili
L. Akadlı

Nurettin Akyurt, 10 gün, mazeretine binaen, 4 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Âmil Artus, 21 gün, hastalığına binaen, 3 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Necip Bilge, 20 gün, hastalığına binaen, 3 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Nazif Çağatay, 15 gün, hastalığına binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren.

Sait Erding, 10 gün, mazeretine binaen, 7 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Rahmi Günay, 10 gün, hastalığına binaen, 1 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu, 20 gün, mazeretine binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren.

Mustafa Kepir, 10 gün, hastalığına binaen, 8 Temmuz 1961 tarihinden itibaren.

Arif Hikmet Onat, 20 gün, hastalığına binaen, 6 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Mehmet Özbay, 15 gün, mazeretine binaen, 1 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

Âdil Sağıroğlu, 20 gün, hastalığına binaen, 7 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

İlhami Soysal, 7 gün, hastalığına binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren.

Cemal Reşit Eyüboğlu, 20 gün, hastalığına binaen, 14 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Teker teker okutup oylarınıza sunacağım.

Nurettin Akyurt, 10 gün, mazeretine binaen, 4 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Âmil Artus, 21 gün, hastalığına binaen, 3 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Necip Bilge, 20 gün, hastalığına binaen, 3 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nazif Çağatay, 15 gün, hastalığına binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sait Erding, 10 gün, mazeretine binaen, 7 Ağustos 1961 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Rahmi Günay, 10 gün, hastalığına binaen, 1 Ağustos 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu, 20 gün, mazaretine binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mustafa Kepir, 10 gün, hastalığına binaen, 8 Temmuz 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arif Hâkmet Onat, 20 gün, hastalığına binaen, 6 Ağustos 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mehmet Özbay, 15 gün, mazaretine binaen, 1 Ağustos 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Âdil Sağıroğlu, 20 gün, hastalığına binaen, 7 Ağustos 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İlhami Soysal, 7 gün, hastalığına binaen, 31 Temmuz 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cemal Reşit Eyüboğlu, 20 gün, hastalığına binaen, 14 Ağustos 1961 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim bir önerge var okuyoruz :

Yüksek Başkanlığa

Büyük bir üzüntü ile öğrendiğimize göre birkaç gün evvel Şebîn Karahisar ilçemizde büyük bir yangın olmuş ve ilçe merkezi hemen tamamen kül olmuştur. Binlerce vatandaşımızın evsiz, barksız kaldığı ve milyonlarca zarara uğradığı bu büyük felâketin doğurduğu teessür çok derin ve yaygındır. Hükümetin ve Kızılayın ilk yardımlarına teşekkür ederiz. Müteakıp yardımlar ve ilçe merkezinin bir an evvel inşası için gereken tedbirlerin alınacağı şüphesizdir. Bu elim felâketten Yüksek Meclis'in duyduğu üzüntünün Yüksek Başkanlık Divanının delâlet ve tavassutlarıyla bu muhtarip ilçe halkına duyurulmasını arz ve teklif ederim.

Galip Kenan Zaimoğlu

BAŞKAN — Efendim, Başkanlık Divanına gereği yapılacaktır.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ile Temsilciler Meclisi Üyesi Daniş Yurdakul'un, 1961 yılı içinde yapılacak seçimlerde kullanılacak seçmen kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin yeniden gözden geçirilmesi ve seçim propaganda süresi hakkında kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/38) (1)*

BAŞKAN — Bu tasarı 2 Ağustos Çarşamba günkü birleşimde, öncelik ve ivedilikle gündeme alınmıştır. 1 nci ve 2 nci maddeleri üzerindeki münaakaşalar neticesinde, tasarı komisyonca geri alınmıştır. Şimdi tasarı Komisyondan gelmiş ve sayın üyelere de dağıtılmış bulunmaktadır. Tasarı üzerinde verilen öncelik ve ivedilik bakidir.

(1) 74 S. sayılı basmayazı 95 nci Birleşim tutanağının sonundadır.

74 e ek S. sayılı basmayazı bu tutanağın sonundadır.

Ancak şimdiki tasarı yeni bir tasarı olduğu için, üzerinde yeniden konuşulabilir. Bu itibarla tasarının tümü üzerinde müzakere açılmasını oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna altı geçici madde eklenmesine dair Kanun

Madde 1. — 298 sayılı Kanuna aşağıda yazılı altı geçici madde eklenmiştir :

Geçici madde 5. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna göre düzenlenen sandık seçmen listeleri 26 Ağustos 1961 gününden 9 Eylül 1961 günü saat 17,00 ye kadar yeniden askıya çıkarılır.

Listelerin askıya çıkarılmasından kütüklerin kesinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı?..

ŞEFİK İNAN — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Komisyonda maddeye muhalif mi idiniz?

ŞEFİK İNAN — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

ŞEFİK İNAN — Muhterem arkadaşlar, nüfusumuz şu sıralarda 28 milyonun üstünde bulunmaktadır. Bizim nüfusumuzda mediyan yaş, yani ortanca yaş 21,1 dir. Yani nüfusumuzun yarısı 20 yaştan aşağıda, diğer yarısı ise, 20 yaştan yukardadır. Şimdi seçmen yaşı 21 olduğuna göre, 21 yaşını tamamlamış olanlar seçmen hakkını kazanmış bulunacaklarına göre, 20 yaşını bitirmiş, 21 i sürenler ve 21 yaşı ikmal etmiş olanlardan silâh altında bulunan vatandaşları bu hesabın dışında tutacak olursak, seçmen sayısının belki 13 milyonun üstünde bulunması gerekmektedir. Tahmini hesaplara göre seçmen sayısının 13 milyon 50 bin civarında olması lâzımgelmektedir. Halbuki, Anayasanın halkoyuna sunulması vesilesiyle yapılmış olan kütüklerin verdiği seçmen sayısı 12 735 000 dir. Şu halde Haziran ayı içinde bütün memlekette düzenlenmiş olan seçmen kütüklerinden 315 000 civarında seçmen kütük dışı bırakılmıştır. Yani bu civarda bir seçmen kütlesi kütüklere yazılmamıştır. Bu, memleket ölçüsünde % 2,41 bir eksiklik demektir. Eğer bu eksiklik bütün memleket yüzeyinde bu nisbette olsaydı belki hata payı içinde mütalâa edilebilirdi. Ancak, bu 315 000 yazılmamış seçmenin yine bilhesap 150 - 200 arasında olan bir miktarı İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerindedir. Bu şehirlerdeki noksanlık % 12 ile % 15 arasındadır. Şu halde bu üç şehirdeki seçmenlerin % 12 - 15 i kütük dışı kalmışlardır. Diğer şehirlerde kütük dışı kalmış seçmenlerin nisbeti ise, % 1,2 veya % 1,7 dir. Demek oluyor ki, kütük dışı kalan seçmenlerin coğrafi dağılışı üç şehirde yüksek, diğerlerinde ise düşüktür. Bunun sebeplerini araştırdığımız zaman başlıca sebep olarak şunları görürüz :

1. Belediyeler, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun gereğince, kütük tanzimine başlamadan önce, her ma-

hallenin basit bir krokisini, yani o mahallenin dış sınırlarını gösteren ve mahalle içindeki sokakları isimleri ile birlikte gösteren bir kroki yapmakla mükelleftirler. Fakat Belediyeler Kanununun bu emrini yerine getirmemişlerdir. Getirebilecek teknik kudrette olmalarına rağmen bu işi yapmamışlardır. Bu basit bir iş olmasına rağmen teknik bürolar, alâkalı makamlar ve ilçe seçim kurulları bu işin uzun çalışma isteyeceğinhahisle bu işi yapamıyacaklarını ileri sürmüşlerdir. Halbuki büyük şehirlerin sokaklarını gösterir muntazam haritalar mevcuttur. Meselâ Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığı tarafından bedava olarak dağıtılan şu Ankara haritasında büyük sokaklar gösterilmiş olup küçük sokaklar isimlendirilmemiş bulunmaktadır. Bu haritada bütün sokaklar gayet vâzih olarak gözükmektedir. Burada yapılacak iş harita üzerinde mahallenin çevresi tesbit edildikten sonra bir pantograf aleti ile çevre büyütülmek suretiyle sokakların isimlerinin yazılmasından ibaret olacaktır. Hattâ bu büyültme işini ortaokul talebeleri dahi yapmakta ve bu neviden çalışmaları olmaktadır. Bu iş doğrudan doğruya belediyelerin işleri değildir. İstanbul'un da bu neviden haritası vardır. Şu gösterdiğim haritalar Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü tarafından bedava olarak dağıtılmaktadır. Yine bu gösterdiğim harita üç pafta halinde Yapı Kredi Bankası tarafından bastırılmış ve bedeli mukabilinde satılmakta ve müşterilerine de bedava olarak verilmektedir. İzmir'in de aynı şekilde haritası vardır. Belediyeler bu vazifeyi yerine getirememişlerdir. Bunun sonucu ne olmuştur? Muhtar ve seçmenleri yazmakla vazifeli memurlar elinde kroki olmadığından işe krokisiz başlanmış ve bu yüzden bâzi sokaklar dahi atlanmış ve ihmal edilmiştir. İstanbul'da Kadıköy'de, Şişli'de, Fatih'de nerede ise atlanmış, ihmal edilmiş yarı mahalleler vardır. Ankara'da da kezaik aynı şekilde unutulmuş sokaklar, apartmanlar vardır. Öyle apartmanlar var ki, 20 daireli apartmandan kimse yazılmamıştır. Bu üç şehirde idarenin ihmali büyüktür.

Diğer bir sebep de memurların vazifelerini tam yapmamış olmalarıdır. Tam yapmaları için ellerinde yeter doküman yoktu. Buna rağmen muhtara baş vurarak daha sağlam mesai yapabiliyorlardı. Ya bâzi evlere uğramamışlardır, Ya-

hutta bir kere uğrayıp kimseyi bulamayınca bir daha uğramamışlardır. İlçe seçim kurulunun elinde bir kroki veya başka bir şey olmadığı için kütüğe yazılan seçmenler kontrolden edilememiştir. Kendilerine ne verdilerse onu almışlar ve onunla iktifa etmişlerdir.

Diğer taraftan ilçe seçim kurulundaki hâkimlerin ellerinde mevcut bir kroki olmadığından bir kurmay çalışması yapılamamıştır. Halbuki ellerinde bir kroki mevcudolsa idi bölgeler göz önünde tutulmak suretiyle ziyaret edilecek yerler sondaj edilerek kontrol yapmak mümkün olacaktı. Fakat bu da yapılmamıştır. Bu yüzden sandık bölgelerinin tefriki da gayet isabetsiz olmuştur. Biraz evvel arz ettiğim gibi şayet elde mevcut bir kroki olsa idi, sandık bölgeleri bu krokiye göre ayrılacak ve sandıkların nerelere konulması lâzımgeldiği aşağı - yukarı tesbit edilecektir. O suretle de sandık kurulu başkanına dilenildiği istikamette direktif verilebilecekti. Halbuki böyle olmamıştır. Sandık başkanları diledikleri gibi, diledikleri yerlere sandıkları koymuşlardır. Bunun neticesi olarak da bir apartmanın sakinleri kendi apartmanlarının antresinde konmuş olan sandığa değil de birkaç yüz metre ötedeki sandıklara oy atmak mecburiyetinde kalmışlardır. Halbuki Seçim Kanunu; seçmenlerin en yakın yerde oy vermelerini emreder. Bu böyle olmamıştır. Seçmen kütükleri askıya çıkarıldığı zaman radyolar seçmen kütüklerinin askıya çıkarıldığını vatandaşlara duyurmuşlar, fakat vatandaşlar ihmal göstermişlerdir. Bu dörtlü ihmal neticesidir ki, bilhassa üç büyük şehirde arz ettiğim gibi 150 - 200 bin arasında bir seçmen kütlesi kütüklere yazılmamıştır. Nisbeti de yine arz ettiğim gibi % 10 - 15 tir.

Bunlara ilâveten, bu yazım ameliyesinin Haziran ayında olmasının ve büyük şehirlerdeki halkın yer ve mekân değiştirmesinin de tabii dahli olmuştur.

Şimdi, seçimlerde bu noksanlıkların giderilmesi ve hiçbir seçmenin seçim dışı kalması şarttır. Hepimizin arzusu budur. 15 Ekim 1961 seçiminde hiçbir seçmen vaktiyle kütüğe yazılmadığı için oy hakkında mahrum ve önümüzdeki seçimler bu bakımdan her hangi bir itiraza mâruz kalmamalıdır. Endişemiz bu olduğuna göre, büyük şehirlerdeki kütüklerin bu noksanlıklarının giderilmesi ancak bu kütüklerin yeni-

den gözden geçirilmesi ile mümkün olabilecektir. Küçük yerlerde askıya çıkarmakla telâfi etmek mümkündür. Yalnız şunu arz edeyim ki, küçük şehirlerde nisbet % 1,2 ile % 1,7 arasındadır. Halbuki büyük şehirlerde bu nisbet % 12 ile % 15 arasındadır. Küçük kasabalarımızda kütük noksanlıklarının giderilmesinde takibedilmesi gereken usulün değişik olması lâzımdır. Çünkü olay değişmiştir, olayın bünye vüsatında değişiklik olmuştur. Bu sebeple değişik bir metod kullanılması zaruridir.

Büyük şehirlerde tarama usulü ile, yani sanki yeni baştan kütükler tanzim ediliyormuş gibi, mahallenin evleri teker teker ziyaret edilmeli. Yazıldı ise ne alâ, yazılmıyan seçmenler varsa ilâve ek cetvellere yazılmalıdır. Böylece yanlışlıklar ve hatalar giderilmiş olur. Bendeniz büyük şehirlerde bunun zaruri olduğuna kaaniim, bunun için söz aldım. Çünkü büyük şehirlerde şayet askıya çıkarmakla iktifa edersek, ki, önümüze gelen tasarı sadece bînu derpiş ediyor, askıya çıkarmak ve itirazları kabul etme yoluyla ben meselenin halledilmiyeceğine kaaniim. Çünkü askıya çıkarılmak suretiyle eksikliklerin giderilmesi pratikte şöyle olacaktır. Bir seçmen vatandaş esasen yazılıp yazılmadığını kendisi bilmektedir. Çünkü önceden bir araştırma yapmıştır, kendisine seçmen kartı verilmemiştir. Halkoyu dolayısıyla oyunu kullanamamıştır. Bu vatandaş, mahalle muhtarına başvuracak, ikamet tezkeresi alacak, bunun üzerinde nüfus tezkeresinin kısmi bir sureti bulunacak ve muhtar «şu vatandaş, şu mahallenin şu sokağında şu numarasında şu kadar aydan beri oturmaktadır.» diye bir belge verecektir. Bu vatandaş bu belgeyi aldıktan sonra ya askı yerindeki listeleri bekliyen memura verecek, veyahutta gidip bir dilekçe ile hâkime müracaat edecektir.

Şimdi İstanbul'da Beyoğlu'nu düşünelim. 10 bin seçmen yazılmadı ise, hattâ beş bin seçmen yazılmadı ise bu beş bin kişinin evvelâ isimlerini listelerde aramaları, sonra muhtara başvurmaları, ikamet tezkeresi almaları, sonra da hâkime başvurmaları... Bu, zannediyorum ki, büyük şehirlerimizde vatandaşların katlanmayı göze alacağı külfetlerden değildir. Bu külfete katlanmayı göze alan vatandaş hâkime gittiği zaman mahkeme koridorlarında uzun kuyruklar görecektir, bekliyecek bekliyecek, oy vermekten

vazgecektir. Fakat, o anda vazgeçmiş olan vatandaş, tam 15 Ekim 1961 günü bu mahrumiyetin ruhunda doğuracağı aksülâmellemeli haklı olarak, «Beni yazmadılar» diyecektir. Bu şikâyetler çok olacaktır.

Böylece, 15 Ekim 1961 günü yapılacak olan seçimlerde yine noksan kütükler, kütüklerde noksanlıklar söz konusu olacaktır. Yine, seçimlerin noksan kütüklerle yapılmasından mütevellit şikâyetler sürüp gidecektir.

Arz ettim, Beyoğlu'nda meselâ beş on bin seçmen varsa on bin müracaat olacak. Bu kadar olmaz ya, olduğunu farz edelim. Hâkim bu müracaatın altından nasıl kalkacak? Şu halde görülmüyor ki, biz bu şehirde idarenin kusurlu bir çalışması ile karşılaşıyoruz. İdare kusurludur. Şu halde idare evvelâ kendi kusurunu kabul etmeli ve gidermelidir. Bundan sonra ancak vatandaştan askıya çıktığı zaman müracaat beklenebilir. Ondan evvel kendi kusurunu vatandaş müracaatı ile giderme yolunu tutmak her halde bir idare için doğru bir yol olmasa gerektir. İdare kendi kusurunu evvelâ kendisi kabul etmek ve tamir etmek durumundadır. Arz ettiğim gibi büyük şehirlerde meselenin mahiyeti değişmektedir. Çünkü kütle büyüktür, küçük yerlerde kütle küçüktür. Zaten o yerlerde herkes birbirini tanır. Mahalle muhtarını bulmak, ondan vesika alıp hâkime müracaat etmek pek büyük zahmet sayılmaz. Kütük dışı kalan seçmenlerin nisbeti % 1,2 ile % 1,7 arasında değişmektedir. İki ayrı manzara arz eden olay karşısında iki ayrı metot tatbik etmek durumundayız. Bendeniz krokilerin hâlâ tanzim edilebileceğine, bunun için kâfi zaman olduğuna kaani olmakla beraber, keybedilmiş zamanımız olduğunu da söylemek durumundayım. Krokiden vazgeçiyorum, teklifim şudur : Mahalle muhtarları az çok muhtarlıklarını bilirler.. İstanbul'da her mahalle muhtarında mahalle krokileri mevcuttur, fakat bu krokileri veren makamlarda bunların orijinaleri mevcut değildir. Hâdiseler bundan doğmaktadır. Bu makamlar muhtarlardan bu krokileri alıp suret çıkarmak zahmetine dahi katlanmamışlardır. Bu mahallenin seçmen kütüğünü yeniden gözden geçirmekle mükellef vazifeli kimse bu mahalle muhtarının delâletiyle muhtarın göstereceği yerlerde, hattâ, onun refakatiyle dolaşabilir; yahut da, mahalle muhtarlarına bu iş verilebilir, onlar

bu işe sevk edilebilirler. İşte bunun için müracaatta bulunuyorum.

Bütün buraya kadar endişem, 15 Ekim 1961 günü yapılacak seçimlerde seçmen olmak hakkını kazanmış olan hiçbir vatandaşın, oy vermek hakkından şu veya bu sebeple mahrum edilmemesinden ibarettir. Sanyorum ki, bu endişe bütün Meclis içinde söz konusu olur.

Hürmetlerimle (Bravo sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Söz, komisyonun efendim.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ SAHİR KURUTLU-OĞLU — Muhterem arkadaşlar; muhterem Şefik İnan Beyefendi, kanunun geçen günkü münakaşasındaki münakaşaları tekrar huzuruza getirmiş bulunmaktadır.

Nazari bir hesaba göre, Türkiye'de seçmen sayısını 13 milyon olarak buyurdular. Bu, tamamen takribî bir rakamdır. (Doğru, doğru sesleri) Aradaki fark belki doğru, belki yanlıştır. Ancak krokilerin tesbiti ve bu suretle yeniden seçmen kütüklerinin tarama suretiyle yazılmayanların yazılması hususunda pratik bir neticenin elde edilmesi mümkün değildir. Bendenizin Yüksek Seçim Kurulu ile, il ve ilçe seçim kurulları ile yaptığım temaslarda, bu suretle yeniden kütüklerin elden geçirilmesi ve taramanın yapılması hakkında bir hüküm Yüksek Heyetinizce kabul edildiği takdirde, maddeten bu gibi taramaların yapılmasının imkân dâhilinde olmadığı bu işin tatbikatını bizzat yapanlar tarafından ifade edilmiştir. Ne olacak bu. Kabul ettiğiniz bir kanunla yeniden yapılacak krokiler vasıtası ile?

ŞEFİK İNAN — Kroki yapılmıyacak.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ SAHİR KURUTLU-OĞLU (Devamla) — Bendeniz siz konuşurken müdahale etmedim. Lütfen dinlemenizi rica ederim. Bu suretle daha rahat münakaşa ederiz.

Kroki yapılmıyacak buyuruyorlar. Elde bir kroki mevcut değilse çarşıda satılan bir plânın alınıp getirilmesi ile İlçe Seçim Kurulu Başkanı bir kroki yapmak iktidarına sahip değildir. Asgari bunun resmî bir makamdan yapılması ve buna göre taranması lâzımgelir. Her hangi bir banka veya turizm acentasının çıkarttığı bir kroki üzerine muamele yapılması, resmî olmayan bir mahiyet arz eder. Bunun da tatbiki mümkün görülememektedir. Krokiler yeniden elde edilince, muayyen bir müddet içinde ya-

zılmamış olan seçmenlerin yazılması hükmüne rağmen, muayyen yerlerde seçmen kütükleri taranmaksızın bu işler yapılırsa muallakta kalır. Anayasanın halkoyuna sunulması sırasında kendi isimlerinin kütüklere yazılmadığını görenlerin bu müracaat haklarını kullanabilecekleri radyolarda ilân edilecektir.

Bir kuyruk meselesinden bahsettiler. Halkoyu münasebetiyle kütüklerin yazılması sırasında Çankaya İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına bu yolda itiraz edenlerin sayısı 12 000 in üstündedir. Bu İlçede başkan, hiçbir zaman bir kuyrukla karşı karşıya kalmamış ve bunları rahatlıkla kaydetmiştir. Kendi hesaplarıyla, her şehirde 50 bin kişi yazılmamış olsa, her ilde bu kadar noksan seçmen olacak demektir. Çeşitli seçim kurulu olduğuna göre ve 12 bin itiraz kolaylıkla karşılandıktan sonra bunda hiçbir güçlük doğmasına imkân verilmez. Bu bakımdan meseleyi en kolay şekilde tatbika gitmekte fayda vardır. Elbette ötekisinde de hata olacaktır, bunda da hata olacaktır fakat, en basiti düşünüldüğü zaman, onu kabul etmekte daha fayda vardır. Hiç kimsenin aklından noksan seçmen sayısı ile seçimlere gidilmek arzusunun geçtiğini kabule imkân yok. Kendilerinin sistem olarak ileriye sürdükleri hususu tatbik etsek dahi (çünkü kendileri ifade ettiler, mevsim dolayısıyla bulunmayanlar olmuştur dediler) yine aynı hatalara düşülebilecektir. Yeter ki kaydedilenle edilmiyenler arasındaki nisbet bir tecvizi hata hududu içinde kalabilsin. Bugünkü durumda zannım odur ki vaziyet tecvizi hata hududu içinde kalmaktadır. Çırpınmalarımız bunu çok daha aza indirmektedir. Bu itibarla komisyonunuz olarak bu hususu tatbik edenlerle yapılan müşavere ve temaslar sonunda elde edilen kayıtlarla askıya çıkarılmak, 15 gün askıda kalmak şartıyla bu mümkün olabilirdi. Bu müddet içinde ihtiyar heyetleri ve ilçe seçim kurulu tarafından vazifelendirilmiş olan ve memur olarak listelerin başında bulunacaklara itiraz edilecek ve burada hal yoluna gidilecektir. Yoksa muhtara gidip tezkere falan alacak değildir. İşleyiş tarzı ise, askıda bulunduğu zaman dahi itiraz edebilmenin mümkün olmasıdır. Bu cihet geçici birinci madde ile tesbit edilmiştir. Bu itibarla huzurunuzda komisyonumuzun getirdiği tasarı, kolaylık ve sürat bakımından daha tatminkârdır. Gecikmesi,

birçok safhalar arz etmesi itibariyle birçok müşkülâta sebeb olacaktır.

İlçe seçim kurulları başkanları da bunun bir an evvel kesinleşmesi zaruretine inanmış bulunmaktadırlar. Çünkü, tekrar sandık seçmen listelerinin suretleri çıkacak, ilâveler yapılacaktır; seçmen sayısı 400 ü aşarsa belki de yeni bir sandık ihdası gerekecektir. Bu itibarla komisyonunuz olduğu gibi kalmasını istemektedir. (Bravo sesleri, alkışlar.)

BAŞKAN — Muin Küley, buyurunuz.

MUİN KÜLEY — Muhterem arkadaşlar, çok yakın bir geçmişte yapılmış olan referandumda, seçmen kütükleri yüzünden sandıklarında geçen olaylara bakarak, değişikliğin hangi istikamette yapılması gerektiğini arza çalışacağım.

Hemen şunu arz edeyim ki, büyük şehirlerimizdeki muhtarlar bugün, kanunen seçilmiş muhtarlar değildir. İhtilâli mütaakıp bilenen şekilde tâyin edilmişlerdir. Bu bakımdan, seçmen kütüklerinin düzenlenmesi için birinci derecede görevli bulunanlar bu konuda tecrübesizdirler. Kaldı ki ayrıca ilçe seçim kurulu başkanları mümkün olduğu kadar bitaraf elemanlarla seçmen kütüklerini tanzim etmek arzusunda bulduklarından birçok yerlerde seçmen kütüğü ile evvelce hiç ilgilenmemiş kimseleri, yer yer öğretmenleri, adliye mensubu kâtipleri, belediye ve kaymakamlık memurlarını istihdam etmişlerdir. Birinci derecede, seçmen kütüklerindeki hatalar ehliyetsiz kimseler tarafından bu kütüklerin tanziminden doğmuştur.

İkincisi; partilerin iştiraki öteden beri şikâyet ettiğimiz bir konu idi. Parti elemanları seçmen kütüklerinin tanzimine zamanında davet edilmezler. Gezi programı hazırlanmaz ve binnaenaleyh kütükler ancak tanzim edildikten sonra partilere birer nüsha verilirdi. Bundan şikâyet ediyorduk. Bu şikâyetimiz son defa tanzim olunan seçmen kütüklerinin yazılmasında devam etmiştir. Siyasi parti müşahitleri istenmemiştir. Seçmen kütüğünü yazmak için mahalleye çıkmış olanlar partilerle bir irtibat aramamışlardır. Ayrıca mahalleleri gezerken gayrimuntazam bir çalışma şekli seçmişlerdir. Şimdi asıl mühim olan nokta, madem ki, devamlı kütük esasını kabul ettik, her defasında yeni

baştan seçim kütüğü tanzim edeceğiz demektir. Halbuki bu kütük tanzimi için kâfi müddet seçmiş değiliz. Mahallelerin yeni baştan yazılması, kanunda belirtilen müddet içinde mümkün olmuyor. Meselâ Kadıköy'ün dört mahallesinde takriben 16 000 er seçmen vardır. Bunların her birini teker teker yazarak bu müddet içinde bitirmek ve neticede sâlim bir kütük elde etmek imkânsızdır. Bu itibarla bugün yapacağımız tadil, yalnız önümüzdeki seçimlere munhasır olmamalıdır. Mademki, Meclisimiz, esas vazife olarak Anayasanın, Seçim Kanununun düzenlenmesi görevindedir. Şu halde, biz bu tadilde gelecek seçimlerin esaslarına ait değişikliği de derpiş etmeliyiz. Önümüzdeki seçimlerde yeniden seçmen kütükleri için gerekli bâzi sürelerin artırılmasına ihtiyaç vardır. Askı müddetleri azdır. 15 Ekimde yapılacak seçimde daha evvel kütüklerin yoklanması kaydıyla şimdiki müddet yeter. Fakat, esasında kanunda yazılı müddet yeter bir müddet değildir. Çünkü, memleketimizde seçmenler asılan kütüklere yeteri kadar ilgi göstermemektedirler. İlgi, partiler tarafından gösterilmektedir. Yeni baştan düzenlenecek listeler, listelerin tetkiki siyasi partiler tarafından 7 günde bitirilemez. Bu bakımdan, ileride seçmen kütüklerinin daha esash olması için bu 7 günün ortalaması şarttır. 15 Ekimde yapılacak seçimler için önümüze getirilmiş olan tasarıda, seçmen kütükleri için, alıştığımız tâbirle bir gözden geçirme, bir yoklama derpiş edilmiş değildir. Yeni baştan, arkadaşlarımız da ifade ettiler, kütük tanzimi için vakit müsait değildir. Ama mevcut kütüklerin bir defa evvelce yapılmakta olduğu gibi gözden geçirilmesi için 15 günlük kısa bir müddet lâzımdır ve kâfidir. Aksi takdirde askı müddetinin 15 güne uzatılması neticeyi temin etmekten uzak kalacaktır. Bu itibarla tasarıda uzatılan eski müddetin hemen evvelinde bir 15 günlük gözden geçirme süresinin derpiş edilmesi ve bunun ehil kimseler tarafından, mahalleyi bilen kimseler tarafından yapılması şâyânı arzu ve temennidir. Bunun için bir teklif vereceğim.

Kroki meselesine gelince; kanaatimece, bu konuda çok nazari hareket edilmiştir. Çünkü bugün, kadastrosu yapılmış vilâyetlerimizde dahi, bütün şehrin muntazam ve en son iskân vaziyetine göre yapılmış plânını verecek merci

mevcut değildir. Devamlı iskân hareketleri ve devamlı ruhsatsız kaçak inşaat bu vaziyeti doğurmuştur. Bu itibarla kroki meselesini bir fantazi telâkki etmekte ve mümkünse bundan tamamen sarfınazar etmenin doğru olacağına inanmış bulunmaktayım.

BAŞKAN — Birinci madde hakkında söz isteyen var mı?.. Yok. Madde hakkında verilmiş önergeler vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemdeki Seçim Kanunu Komisyonu değişikliği dolayısıyla, söz hakkımı mahfuz tuttuğum için, mucip sebeplerini şifahen arz ettiğim geçici 5 nci ve 6 ncı maddeler yerine, aşağıdaki teklifimin, Yüksek Meclise arz edilmesine müsaadelerini üstün saygılarımla rica ederim.

Şefik İnan

Geçici madde 5. — Anayasanın halkoyuna sunulmasında kullanılan seçmen kütükleri ve sandık seçmen listeleri, aşağıdaki şekilde yeniden gözden geçirilir :

a) Bu seçmen kütükleri 1960 Genel Nüfus Sayımı geçici sonuçlarına göre, nüfusu 300 bin ve daha fazla olan şehirlerde (belediye sınırları içi), ilçe seçim kurulu başkanlığınca görevlendirilecek kimse veya kimseler tarafından, (görevlendirilen kimse muhtar değilse, muhtarın delâleti ve yardımı ile) muhtarlığın bir sınırından başlayarak, sokak sokak ve bir sokağın önce tek numaralı, sonra çift numaralı binaları ve bir bina içinde, varsa muhtelif daireleri, muhtarlık bölgesi içinde kütüğe yazılmış hiçbir seçmen kalmamak üzere birer birer ve sıra ile 4 Eylül 1961 den 15 Eylül 1961 akşamına kadar, yeniden gözden geçirilir. Ve evvelce kütüğe yazılmamış seçmenler ilâve edilir.

b) Yukarıki fıkra gereğince, kütüğe ilâve edilen seçmenler, sandık mevcudunun 400 seçmeni aşmaması şartıyla, o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş seçmen listelerine ilâve edilir.

Gerekirse yeni sandık bölgesi kurulur.

c) Yukarıki fıkralar uyarınca gözden geçirilmiş ve noksanları giderilmiş olan sandık seçmen listeleri ile, nüfusu 300 binden aşağı olan şehir ve kasabalarla köylerde, Anayasanın halkoyuna sunulmasında kullanılmış bulunan bütün sandık seçmen listeleri 22 Eylül 1961

de askıya çıkarılır. 29 Eylül 1961 günü saat 17,00 de askıdan indirilir. Listelerin askıya çıkarılmasından, kütüklerin kesinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

SÖZCÜ SAHİR KURUTLUOĞLU — Hayır efendim.

BAŞKAN — Komisyon katılmamaktadır. Önerenin dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 6. — Geçici 1 nci madde gereğince kütüğe ilâve edilen seçmenler - sandık mevduudunun (400) ü aşmaması şartıyla - o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş sandık seçmen listelerine eklenir. Bu işlem yapılırken bir sandık bölgesinde yeniden yazılan seçmenlerin o sandığa ait seçmen listesine eklenmesine dikkat edilir. Gerekirse yeniden yazılan seçmenler için ayrı sandık bölgeleri kurulur.

BAŞKAN — Bu maddede (geçici birinci madde) kelimelerinin (geçici beşinci madde) şeklinde düzeltilmesi yapılacaktır. Bu şekildeki düzeltme ile maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 7. — Geçici 1 nci madde gereğince kütüğe ilâve edilen seçmenlere, 298 sayılı Kanunun 47 ve 48 nci maddeleri gereğince seçmen kartı verilir.

BAŞKAN — Aynı şekilde düzelterek maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 8. — Geçici 1 nci maddenin uygulanmasında muhtarlar da görevlendirilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Bu maddeyi de, (geçici 5 nci madde) olarak yapılan tashihle oya sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

Geçici madde 9. — Geçici 1 nci madde gereğince sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber, Yüksek

Seçim Kurulu tarafından, Türkiye radyoları vasıtasıyla, haber yayınları saatlerinde ve başka uygun saatlerde gerekli bildirimler de yayınlanmak suretiyle halkın ilgisi uyandırılır.

Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili her türlü bildirimlerinden Türkiye Radyolarınca ücret alınmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Buyurunuz Coşkun Kırca.

COŞKUN KIRCA — Muhterem arkadaşlar, bu maddede iki husus söz konusudur; birincisi, sandık seçmen listelerinin radyolarda yayınlanması; diğeri de, Yüksek Seçim Kurulunun bültenlerinin radyoda yayınlanmasından ücret alınmaması. Bunların ikisi de yerinde; fakat, bunlar, niçin geçici maddede düzenlenmektedir? Bunu sormak istiyorum. Bunlar, sadece önmüzdeki seçimlerdeki sandık seçmen listeleri ve Yüksek Seçim Kurulu kararlarının sırf önmüzdeki seçimlerle ilgili olanları için mi, yoksa daimî olarak mı derpiş edilmiştir? Daimî ise, bir geçici maddede değil, doğrudan doğruya 41 nci maddenin tâdili olarak getirilmesi daha doğru olur. Ve her halde, daimî olması da gerektir. Komisyonun bu husustaki mütalâasını öğrenmek istiyorum, efendim.

BAŞKAN — Söz Komisyonun.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ SAHİR KURUTLUOĞLU — Efendim, geçici olarak kalması doğrudur. Daha geniş düşünürse. Çünkü bu maddenin işi bittiği vakit o da bitecektir.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?... Yoktur. Maddenin kabulünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Geçici madde 10. — 306 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri Seçimi Kanununun 9 ncu maddesi gereğince adaylıklarını koymak üzere istifa etmek zorunda olan memurlarla ordu mensupları, görevlerinden ayrılma işlemlerini 5 Eylül 1961 günü saat 17,00 ye kadar yapmaya mecburdurlar.

BAŞKAN — Buyurun.

VASFİ GERGER — Muhterem arkadaşlar; bu maddenin daha evvel komisyonda tedvin edilip huzuruza gelen şekilde şöyle bir fıkraya vardı: «157 sayılı Kanun gereğince izini

sayılan memurlar, hâkimler, ordu mensupları hariç, adaylıklarını koymak üzere istifa zorunda değildirler.»

Şimdi bu çıkmış. Buna göre Temsilciler Meclisi üyesi olan arkadaşların durumunu nazari itibara almak lâzımdır. Temsilciler Meclisine seçilen arkadaşlardan memur olanlar malûmdur ki, vazifeleri sona erinceye kadar izinli sayılıyorlar. Esasen bu istifa mecburiyeti memuriyeti, memuriyet nüfuzunu seçim zamanı kullanmamaya mâtuftur. Şimdi, izinli bulunan üye arkadaşların her hangi bir memuriyet nüfuzu mevzu bahsolamaz. Bu itibarla tatbikatta her hangi bir müşkülât ve yanlışlığa mâruz kalmamak üzere bu arkadaşların istifa durumunda bırakılmaması lâzım geleceği kanaatindeyim. Hukukan da böyle olması lâzımgelir. Geçen defa da bir teklif arz etmiştim, kabulünü rica ederim.

BASKAN — Söz komisyonundur.

SÖZCÜ SAHİR KURUTLUOĞLU — Muhterem arkadaşlarım; bu kaydın maddeden çıkarılması sebebi sadece memuriyete intibakları farklı arkadaşlara bir imtiyaz tanımak meselesinin mevzu bahsolmasıdır. Temsilciler Meclisinde bulunan ve bulunmayan memurlar arasında bir fark olmadığına göre, Meclisimizin kendi üyelerine bir imtiyaz tanınması doğru değildir.

BASKAN — Madde hakkında Remziye Batırbaygil.

REMZİYE BATIRBAYGİL — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna 6 geçici madde eklenmesine dair tasarrufların 10 neu geçici maddesine bir fıkra eklenmesine dair sunduğum teklifin Yüksek Meclisimize kabulünü rica için söz almış bulunuyorum.

Bildiğiniz gibi, 157 sayılı Kanun gereğince Temsilciler Meclisi, ulusal irade ile seçilecek T. B. M. Meclisine görevi devredinceye kadar yasama görevine devam edecektir. O takdirde, yine 157 sayılı Kanun gereğince, Temsilciler Meclisine seçilmiş olan bir kısım izinli memurların izni de, görevi de o tarihe kadar devam edecektir. Buna göre, bu gibi memurların, Seçim Kanununun âmir hükmüne uyararak, memur buldukları seçim çevrelerinden adaylıklarını koyduklarında kanaatimce istifa etmelerine lüzum yoktur. Onun için, geçici 10 neu maddenin

sonuna, «157 sayılı Kanun gereğince, izinli sayılan memurlar, (Hâkimler ve ordu mensupları hariç) adaylıklarını koymak üzere istifa zorunda değildirler.» fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederim.

Önergemi sunuyorum.

Sayın Komisyon Sözcüsü bir imtiyaz olduğunu ifade ettiler. Bu bir imtiyaz değildir, kanuni bir haktır. 157 sayılı Kanunla bize verilmiş bir haktır. Lütfen kabulünü rica etmekteyim.

BAŞKAN — Alp Kuran.

ALP KURAN — Muhterem arkadaşlar, eğer bazı sayın arkadaşlarımızın verdikleri önergeller kabul edilecek olursa bu takdirde efkârı umumiyede Kurucu Meclisin ve Meclisinin kendi bazı arkadaşlarını özel bir statüye tâbi tutmak şikkını seçtikleri intibai uyanabilecektir. Hukukan da, zannediyorum ki, bu önergenin kabul edilmemesi ve memur olan bütün arkadaşların diğer vatandaşlar gibi aynı statüye tâbi olmaları icabeder. Gerçi 157 numaralı Kanun bazı memurlara vazifeden ayrılmadan Kurucu Meclis üyesi olmak hakkını sağlamıştır, ancak bu genel bir seçim yapılamadığı için ve Türkiye'nin ihtilâlden sonra içinde bulunduğu özellik itibariyle bir defaya mahsus olmak üzere kabul edilmiş bir hükümdür. Yüksek Meclisimizin kabul ettiği milletvekilleri ve senato üyeleri seçimleri kanunları ile bütün vatandaşlara şâmil olmak üzere birtakım hükümler koydunuz. Memurların görevli buldukları seçim çevresinde adaylıklarını koyamamaları esasını kabul ettiniz. Bunu genel ve objektif bir hüküm olarak kabul ettikten sonra «biz bundan müstesnayız» dersek kendi yaptığımız kanundan ayrı bir statüye, imtiyazlı bir duruma kendimizi sokmuş oluruz. Bu da efkârı umumiyede iyi karşılanmaz. Meclisimizde bulunan memur sayın üyelerin, vazifeli oldukları seçim çevresinden adaylıklarını koydukları takdirde memuriyet unvan ve nüfuzlarını kötüye kullanmayacakları söylendi. Bunda fiili bakımdan hakları vardır, bu arkadaşlarımızın fiiliyatta seçimlerde baskı ve tesir yapacakları düşünülemez ama nazari bakımdan, bu memur arkadaşlarımız görevli bu oldukları seçim çevresinden adaylıklarını koydukları takdirde, mensup buldukları müessese memurları üzerinde bir baskı ve tesir icra etmeleri imkân dâhilinde gözükmektedir. Nitekim bu nazari imkân mevcud olduğu içindir ki, Yüksek Heyetiniz, me-

mur-olan vatandaşların görevli oldukları mın-takada adaylıklarını istifa etmeden koyamama-ları esasım genel bir hüküm olarak vaz'etmiş bu-lunmaktadır. Kaldı ki, yeni kabul edilmiş bu-lunan Anayasa hükmü gereğince, bir memur, milletvekili seçilemediği takdirde, tekrar memu-riyetine dönmek hakkına sahip bulunmaktadır. Binaenaleyh, bir memur, görevli bulunduğu böl-gede adaylığını koyup kazanamadığı takdirde «tekrar görevine dönecektir» endişesiyle, o mü-essesede çalışan diğer memurlar bir mânevi bas-kı ve tesir altında kalabilirler. Halbuki madde-nin sevk sebebi, hiçbir vatandaşın, hiçbir baskı ve tesir altında kalmadan oy kullanmasını sağ-lamak içindir. Kaldı ki, bu arkadaşların istifa etmeksizin başka bir seçim çevresinden de aday-lıklarını koymaları mümkündür. Bu bakımdan önergelerin reddi lâzımdır kanaatindeyim.

Saygılarımla. (Bravo sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Vasfi Gerger.

VASFİ GERGER — Muhterem arkadaşlar, Sahir Kurutluoğlu arkadaşımız sözeü olarak bir imtiyazdan bahsettiler. Doğru değildir. Eğer bir imtiyaz mevzuubahisse o imtiyazı 157 sayılı Kanun bahsetmiştir ve bu onun verdiği bir hak-tır.

BAŞKAN — Hızır Cengiz.

HIZIR CENGİZ — Muhterem arkadaşların ; bendeniz başka yönden bu mesele üzerine eğile-ceğim. Söz konusu kanun, seçimlerin temel hü-kümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 298 sa-yılı Kanuna 6 geçici madde eklenmesine dair Kanundur. Bâzi muhterem arkadaşlarımızın ist-ekleri ise Milletvekilleri Seçimi Kanununun 17 nci maddesine ilişiktir. Yani bu isteklerin tev-cihi keyfiyeti Milletvekilleri Seçimi Kanunu-nun 17 nci maddesinin tadiline dair bir tasarı-yla ilgilidir. Bendenizce bu kanunun müzakere-sinde memurların adaylığına taallük eden 17 nci madde hükmü içine yeni bir hüküm ilâve et-meye imkân yoktur. Bu itibarla önergelerin ka-bülü uygun olamaz kanaatindeyim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen yoktur. Mad-de hakkında verilmiş önergeleri okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Teklifin geçici 10 ncu maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Vasfi Gerger

«157 sayılı Kanun gereğince izinli sayılan memurlar (Hâkimer ve ordu mensupları hariç) adaylıklarını koymak üzere istifa zorunda de-ğildirler.»

Temsileiler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Geçici 10 ncu maddenin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim :

«157 sayılı Kanun gereğince; izinli sayılan memurlar (Hâkimler ve ordu mensupları hariç) adaylıklarını koymak üzere istifa zorunda de-ğildirler.»

Remziye Batırbaygil

BAŞKAN — Efendim, iki önerge de aynı mahiyettedir. Komisyon katılıyor mu efendim? KOMİSYON SÖZCÜSÜ SAHİR KURUTLU-OĞLU — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Efendim, aynı mahiyette olan önergelerden bir tanesini tekrar okutarak oyla-rınıza sunacağım.

(Vasfi Gerger'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Efendim, komisyon önergelere katılmıyor. Bu önergeleri oya sunuyorum. Ka-bul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Efendim, madde metninde, (Milletvekilleri) denmiş bu (Milletvekili) olacaktır. Maddeyi bu tashihli şekliyle oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yü-rürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte, aleyhte söz is-tiyen var mı efendim ?

FEYYAZ KÖKSAL — Üzerinde efendim.

BAŞKAN — Efendim, lehte ve aleyhte olma-sı lâzım.

FEYYAZ KÖKSAL — O halde aleyhte ef-en-dim.

BAŞKAN — Buyurun.

FEYYAZ KÖKSAL — Sayın arkadaşlarım, önümüzdeki tasarı münasebetiyle bir hususu tesbit etmiş bulunuyoruz. Tasarı bir hafta ev-vel başka bir şekilde huzurunuzda gelmişti. Bir hafta evvelki şekilde 26.4.1961 tarihinde ka-bul ettiğimiz 298 sayılı Kanunun 31 nci mad-

desinin yürütülmesini zamana bağlıyordu. Bir zaman tesbit etmiş; bu zaman içinde bu kanunun bilhassa 31 nci maddesinin şu fıkrasının yürütülmesini istiyordu. Kanunu üç ay evvel kabul etmiştik. Kanunları kabul edince, kim olursa olsun, kanunlara riayeti vatandaş vicdanında yerleştirmek zaruretinin mevedolduğunu kabul etmemiz lâzımdır. Hukuk Devletini tekrar yeni Anayasa ile tahkim ettiğimiz bir devirde bu zarureti biz de viedanlarımızda hissetmek mecburiyetindeyiz.

31 nci madde aynen şöyledir : «Şehir ve kasabalarımızda ilçe seçim kurulu başkanlarının deneti altında belediyeler her seçim bölgesi seçim kütüğüne esas olmak üzere basit bir kroki düzenlemek zorundadır.» Şimdiye kadar bu maddenin bu fıkrasının tatbikatına başlanılmış olması zarureti vardır.

Sayın Şefik İnan'ın ifade ettiği gibi ilgililer henüz bu maddenin tatbikatına başlamamışlardır. Bu tempoyla bir asır sonra madde yürürlüğe girebilecektir. Lütfen işe başlansın, biz kanunu kabul edince hemen tatbikata girişmek lâzımdır. Bir mühendis olarak itiraf etmek mecburiyetindeyiz ki, bu husus gayet basittir. Üç ay evvel de bu kanunu kabul ederken bilerek kabul ettik. Bunun yapılabileceğini, yapılmasının mümkün olduğunu kabul ederek rey kullandım. Şimdi bambaşka bir şekilde huzuruza geliniyor. Şefik İnan'ın teklif ettiği ikinci şekil de kabul edilebilirdi. Komisyon sözcüsünün sözlerine ilâve bir usul olarak iki metot da birlikte kullanılabilirdi. Bu sayede de kanunun maddesindeki âmir hükmü yerine getirilirdi. Biz de bu şekilde değiştirmek suretiyle âmir hükmü gayet sarıh olan 298 sayılı Kanunun maddesini yürürlükten kaldırmış gibi bir durum yaratmamış olurduk. Bu bakımdan tasarının aleyhindeyim. Reylerinizi buna göre kullanmanızı rica edeceğim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Efendim, tasarının lehinde söz istiyen? Yok.. Tasarının tümünü açık oylarınıza sunuyorum; oy kutuları doluşturılacaktır.

2. — *Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisinden 15 üyenin, Yüksek öğretim kredisi ve yurtlar kanunu teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üye-*

lerden mürekkep Karma Komisyon raporları (2/11)

BAŞKAN — Bu tasarının görüşülmesine öncelik ve ivedilikle 2 Ağustos tarihinde başlanmış bulunuyor. 38 nci maddede kalmıştı, bu maddeden itibaren görüşmeye devam ediyoruz efendim.

Karma Komisyon lütfen yerini alsın efendim.

Maddeyi okuyoruz.

Madde 38. — Kurumun, hesap ve muameleleri 3460 sayılı Kanun ile ek ve tadillerine göre murakabe edilir.

Kurumun hesap devresi mali yıldır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 39. — Kurumun gayrimenkul malları, Arazi ve Bina vergileriyle Bina Vergisine bağlı İktisadi Buhran ve Müdafaa vergilerinden ve Kuruma yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara ilişkin işlemler, vergi, resim ve harclardan ve Kuruma parasız olarak tahsis, temlik ve tescil edilen bütün gayrimenkullerin ferağ ve intikal muameleleriyle bu muamelelerle ilgili olarak düzenlenecek kâğıtlar her türlü resim ve harctan muafıdır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 40. — Devlete aid olup da kamu hizmetine tahsisli bulunmayan bina ve arsaları Kuruma bedelsiz olarak devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Belediyelere ait arsalardan bir kamu hizmetine tahsisli olmayanlar ihtiyaç halinde Kurumun istemi üzerine kesinleşmiş vergi kıymeti üzerinden Kuruma devredilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Beşinci bölüm
Çeşitli hükümler

Madde 41. — Kurumun mal ve paraları Devlet mal ve parası sayılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

Madde 42. — Kurumun personeli, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlarda Devlet memuru sayılırlar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 43. — Yönetim kurulu üyelerine (maaşlı veya ücretli bir görevi bulunanlar dâhil) Genel Kurulca tesbit edilecek miktarda ücret verilir. Bunun miktarı her toplantı günü için (50) lirayı ve aylık toplamı da (400) lirayı geçemez.

Yönetim Kurulunun toplantılarına diğer mahallerden katılanlara toplantı günleri de dâhil olmak üzere kanuni harca Kurumca ödenir.

Bu madde gereğince yapılacak ödemeler üniversite tazminatının kesilmesini icabettirmez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 44. — Yüksek öğrenim öğrenci yurtları ve aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanun bu kanunun yayımı tarihinde 5661 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolarda halen bu kadroları işgal edenlerin şahıslarına munhasır kalmak ve boşaldıkça yeni tâyin yapılmamak üzere 1962 malî yılı sonunda yürürlükten kalkar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 45. — Kurum, 3659 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 46. — Bu kanunun uygulanmasına ait yönetmelik Maliye, Millî Eğitim ve Bayındırlık Bakanlıklarınca hazırlanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Altıncı bölüm

Geçici hükümler

Geçici madde 1. — 5375 sayılı Kanun gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilmekte olan yurt ve aşevlerine ait bütün gay-

rimeknüller ile tesis ve menküller bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Maliye ve Millî Eğitim Bakanlıklarınca görevlendirilecek üçer memurdan kurulan bir komisyon tarafından değerleri tesbit olunarak bu kuruma teslim edilir.

İşbu kanun konusuna giren faaliyetlerde bulunmak üzere kurulmuş olan özel hukuk tüzel kişilerinin infisahları halinde, tüzüklerinde aksine bir hüküm mevcut değilse, yukarıki fıkra hükmü tatbik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2. — Kurumun kuruluşu, bu yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde tamamlanır.

Kurum kuruluncaya kadar kuruluşla ilgili işlemler Millî Eğitim Bakanlığınca yürütülür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5661 sayılı Kanuna bağlı kadrolarda çalışmakta olan maaşlı memurlar alâkalı Bakanlıkça maaşına muadil bir göreve atanuncaya kadar aynı şartlarla Kurumda çalıştırmalarına devam olunabilir. Şu kadar ki, bu müddet 1962 malî yılı sonunu aşamaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim 4 neü madde hakkında verilmiş bir önerge var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tasarının yedinci maddesi kabul edilirken, «üniversite profesörü» deyimi «üniversite öğretim üyesi» olarak değiştirildiğine ve doçentlerin de yönetim kuruluna katılmasına imkân sağlandığına göre; daha önce kabul edilen dördüncü maddedeki «profesör» deyiminin de değişmesi lâzımdır. Yönetim Kuruluna katılmaları mümkün kılınan doçentlerin Genel Kurula katılmaması sonucunu doğuracak bu tenakuzun giderilmesi ve dördüncü maddedeki «profesör» deyiminin de «öğretim üyesi» olarak değiştirilmesi için; maddenin, İktüzüğün 109 neü mad-

desine göre, nihai oylamadan önce komisyona verilip düzeltilmesini dilerim.

Altan Öymen

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

SÖZCÜ ZİYA MÜEZZİNOĞLU — Katılıyoruz efendim,

BAŞKAN — Komisyon katılmaktadır. Önerenin dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylarını kullanmayan arkadaşlar lütfen kulansınlar. Oy toplama muamelesi bitmiştir.

44 ncu madde tashihli son şekliyle okunacak.

MUHİTTİN GÜRÜN — Efendim, 44 ncu maddede bir baskı hatası vardır. Maddenin şöyle olması gerek : «Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanun, bu kanunun yayımı tarihinde, 5661 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolar da...»

Yapılacak tashih bundan ibaret. Aksi halde, metinden tam bir mâna çıkmıyor.

BAŞKAN — Maddeyi son şekliyle tekrar okuyorum.

MADDE 44. — Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanun, bu kanunun yayımı tarihinde, 5661 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolar da halen bu kadroları işgal edenlerin şahıslarına munhasır kalmak ve boşaldıkça yeni tâyin yapılmamak üzere 1962 malî yılı sonunda yürürlükten kalkar.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ ZİYA MÜEZZİNOĞLU — Muhterem arkadaşlar, Altan Öymen arkadaşımızın, yüksek heyetiniz tarafından kabul edilen teklifinden sonra madde metninde bir kelime değişikliği yapmak lâzım gelmektedir. O da, maddeye yeni konulan (öğretim) ibaresine göre, doçentler de bu teşkilatta vazife alabileceklerdir. Halbuki aslında doçentler Senatoya dâhil değildir. Binaenaleyh maddenin 3 ncu satırında (... Her üniversite senatosundan seçilecek...) denilmektedir. Buradaki (senatosundan) kelimesi (senatosunca) olacaktır.

Bir de 4 ncu satırda (öğrenim üyesi), (öğretim üyesi) olacaktır.

BAŞKAN — Başka tashih var mı?

ADİL TOKÖZLÜ — Öğrenim de öğretim olacaktır.

BAŞKAN — Komisyon, öğrenim kelimesinin öğretim olarak değiştirilmesini, tashih edilmesini istemektedir. Birinci fıkrayı bu tashihle tekrar okuyoruz.

1. Genel Kurul

Madde 4. — Genel Kurul, Maliye, İşleri, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, İmar ve İskân bakanlıklarının birer temsilcisi, Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Dairesi Reisi ve Yüksek Öğretim Genel Müdürü, üniversite rektörleri, her üniversite senatosunca seçilecek birer öğretim üyesi, üniversite dışındaki Yüksek Öğrenim kurumları ve akademilerin öğretim üyeleri arasından kendi öğretim üyelerince seçilecek birer temsilci, Vakıflar Genel Müdürü, Beden Eğitimi Genel Müdürü, Kızılay Genel Müdürü, Kurumun parasının yatırıldığı bankanın Genel Müdürü ve yönetmeliğe göre tesbit edilecek iki öğrenci temsilcisinden teşekkül eder.

KOMİSYON BAŞKANI MUHİTTİN GÜRÜN — Maddedeki (Yüksek Öğrenim kurumları) kalacak, efendim.

BAŞKAN — Efendim, şu halde, maddeyi okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde tashihlerle birlikte kabul edilmiştir.

Sayın Millî Eğitim Bakanı, 44 ncu madde hakkında mı röz istiyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI AHMET TAHTAKILIÇ — Hayır, efendim.

BAŞKAN — Komisyon 44 ncu maddeyi izah etmiştir. Maddenin birinci satırında, «5375 sayılı Kanun» dan sonra bir virgöl konulacak ve ikinci satırında, «(1) sayılı cetveldeki kadrolarda» kadrolarda değil kadrolar da, olacak, (da) ayrı yazılacaktır. Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon başlıkların düzeltilmesini tamamlanmış mıdır, efendim? (Tamamladı sesleri.) Başlıklar yeniden kaleme alınmıştır. Şimdi başlıkları okuyoruz, efendim.

Birinci Bölüm

Genel hükümler

Kurumun adı ve merkezi — Madde 1.

Kurumun amacı — Madde 2.

İkinci Bölüm

Kuruluş ve yönetim

Kurumun organları — Madde 3.

Genel Kurulun kuruluşu — Madde 4.
Genel Kurulun toplantıları — Madde 5.
Genel Kurulun görevleri — Madde 6.
Yönetim Kurulunun kuruluşu — Madde 7.
Yönetim Kurulunun görevleri — Madde 8.
Genel Müdürlük — Madde 9.
Genel Müdür ve yardımcılarının atanması —
Madde 10.
Örgütlerin kurulması — Madde 11.
Genel Müdürün görevleri — Madde 12.
Genel Müdürün toplantılara katılması —
Madde 13.

Üçüncü Bölüm

Kurumun görevleri

Öğrenim kredisi — Madde 14.
Kredinin faizsiz olması — Madde 15.
Kredi borcunun ödenmesi — Madde 16.
Taksitlerin zamanında ödenmemesi — Mad-
de 17.
Kredinin teminatı — Madde 18.
Kredi işlemlerinin yapılışı — Madde 19.
Yurtların yapımı ve onarımı — Madde 20.
Arsa sağlanması — Madde 21.
Yurtların üniversitelere devri — Madde 22.
Döner sermaye — Madde 23.
Personel — Madde 24.
Sosyal ve kültürel eğitim — Madde 25.
Yüksek okul ve akademi öğrencilerinin fay-
dalanması — Madde 26.

Dördüncü Bölüm

Malî hükümler

Sermaye — Madde 27.
Gelirler — Madde 28.
Hisselerin ödenmesi — Madde 29.
İstikraz — Madde 30.
İş programı ve finansman plâni — Madde 31.
Programda değişiklik — Madde 32.
Programın gönderileceği yerler — Madde 33.
Gelirler ve giderlerin gösterilmesi — Mad-
de 34.
Gelirin ihtiyaçlara tahsis oranı — Madde 35.
Kurumun işlemlerinde uygulanmıyacak hü-
kümler — Madde 36.
Hükümet denetimi — Madde 37.
Yüksek Murakabe Kurulunun denetimi —
Madde 38.
Malî muafıklar — Madde 39.
Kuruma kamusal bina ve arsaların devri —
Madde 40.

Beşinci Bölüm

Çeşitli hükümler

Kurumun malları ve paraları — Madde 41.
Personelin görevle ilgili suçları — Madde 42.
Yönetim Kurulu üyelerinin ücret ve yolluk-
ları — Madde 43.
Yürürlükten kaldırılan hükümler — Madde 44.
Personelin aylık baremi — Madde 45.
Yönetmelik — Madde 46.

Altıncı Bölüm

Geçici hükümler

Mevcut yurt ve aşevleri — Geçici madde 1.
Kuruluşun tamamlanması — Geçici madde 2.
Kurulca çalıştırılmaya devam edilecek perso-
nel — Geçici madde 3.

• Yürürlük tarihi — Madde 47.

BAŞKAN — Efendim, 47 nci maddeyi, üze-
rinde yapılan değişiklik ile tekrar okutuyorum :

Yürürlük tarihi

Madde 47. — Bu kanun yayımı tarihinde yü-
rürlüğe girer.

BAŞKAN — Efendim, maddeyi oyunuza su-
nuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde
kabul edilmiştir.

Son maddeyi okutmadan önce bir önerge var-
dır, onu okutuyorum :

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Öğretim kredi ve yurtlar Kurumu Kanunu-
nun 43 nci maddesinin son fıkrasının aşağıdaki
şekilde tadilini teklif ederiz :

Bu madde gereğince yapılacak ödemeler üni-
versite tazminatının kesilmesini icabettirmez ve
7244 sayılı Kanunun 3 nci maddesi toplamı he-
sabından ayrı tutulur.

Bedri Karafakıoğlu

Hikmet Binark

BAŞKAN — Efendim, okunan bu önerge
maddenin esasında değişikliği icabettirmektedir.
Halbuki madde, evvelce yüksek oylarınıza sunu-
larak kabul edilmiş idi. Bu itibarla bu önergeyi
oylariınıza sunmuyorum.

Son maddeyi okutuyorum :

Yürütme

Madde 48. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu
yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde leh-
te ve aleyhte olmak üzere söz istiyen var mı?..

ALEV COŞKUN — Temsilciler Meclisinin sayın üyeleri, yarınım Türkiye'sini her alanda ellerine alacak olan genç nesillerin daha elverişli şartlar içinde tahsillerini yapmalarını sağlayacak olan bu kanunun müzakeresi, şu anda bitmiş bulunuyor. Kıymetli vakitlerinizi almak için sözlerimi fazla uzatmıyacağım; hepimizin ayrı ayrı bu kanuna beyaz oy vereceğinizi, seve seve oylarınızı müspet yönde kullanacağınızı bütün gençlik bilmekte ve inanmaktadır. Şunu da ilâve etmek icabeder ki, bu kanun, bütün Türk gençliğinin dört gözle beklediği bir kanundur. Gençliğe ve gençlik meselelerine verdiği değeri türlü vesilelerle göstermiş olan Yüksek Heyetinize, gençlik kütlesinden yeni kopmuş, yeni ayrılmış bir genç olarak teşekkürlerimi arz ederken, bunun derin hazzı ve gururu içindeyim. Ve şuna emin olmanızı isterim ki ilim ve irfan hayatımızın seyri boyunca Yüksek Meclisin bu güzel eseri verimlerini verdikçe kadir bilir Türk gençliği Yüksek Meclisinizi saygı ve minnet ile anacaktır. Derin saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN — Başka söz isteyen, bundan önce yüksek oylarınıza sunulan Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna altı geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısının oylamasına 147 üye katılmış, 139 kabul, 5 ret, 3 çekinse oyla tasarısı Yüksek Meclisinizce kabul edilmiştir.

Şimdi, müzakeresi tamamlanan tasarımı açık oylarınıza sunuyorum. Oy kutusu dolacaktır.

3. — *Temsilciler Meclisi Üyesi İlhan Esen'in dokunulmazlığı hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/136) (1)*

BAŞKAN — Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işlere geçiyoruz.

Raporu okuyoruz, efendim.

(Adalet Komisyonu raporu okundu)

BAŞKAN — Sayın İlhan Esen.

İLHAN ESEN — Muhterem arkadaşlar; talepteki bilhassa (memleketin emniyet ve menfaati bakımından gizli kalması lâzımgelen askeri bilgilerden) kelimelerinin şümül ve ehem-

(1) 75 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

miyeti bakımından bu hâdisenin mahiyetini huzurunuzda açıklamak istiyorum. Evvelâ teşrii masuniyetimin kaldırılmasının talep edilmesine sebeb olan haberi okuyacağım:

«İzmir, Aralık 28 (Hususi) - NATO'nun Güney - Doğu kesimindeki en güvenilir kuvveti olan Türkiye'nin Hava Kuvvetlerinin de, orta menzilli «Jüpiter» füzeleri ile teçhizi kararlaştırılmıştır. Bu maksatla, İtalyan füze personelinin sonra, Türk füze personelinin de pek yakında, Amerika'nın «Redstone» üssünde eğitimi başlayacağı bildirilmektedir.

Bilindiği gibi daha evvel Kara Kuvvetlerimize «Nike» uçaksavar füzeleri verilmiş ve bunların rampaları memleketimizin lüzumlu noktalarında kurulmuştur.

Jüpiter'in evsafı

Jüpiter füzeleri 55 ton ağırlığında olup, 400 km. irtifadan saatte 17 bin km. hızla hedeflerine sevk edilebilirler. 1,5 megatonluk atomik harb başlığı sayesinde 8 km. çapındaki bir sahayı tamamen tahrip kudretine sahiptirler. Takriben 18 metre uzunluğundaki bu füzelerde, yakıt olarak sıvı hâlinde oksijen kullanılmaktadır.»

Haber işte budur ve Hürriyet Gazetesinin 30 Aralık 1960 tarihli nüshasının 3 ncü sayfasında çift sütun başlık altında çıkmıştır. Haberin menbaı halen Londra'da intişar etmekte olan bir havacılık mecmuasıdır. Mecmuadan alınan bu haber kısaltılarak gazeteye verilmiş ve o şekilde intişar etmiştir. Kaldı ki bu haber bizden bir gün önce İzmir'de intişar etmekte olan Demokrat İzmir gazetesinde daha büyük puntolarla ve daha geniş şekilde çıkmıştır.

Muhterem arkadaşlar, okunan tezkerede «gizli kalması lâzımgelen askeri bilgilerin ifşası şeklinde» denilmektedir. Halbuki haberin gazetemizde intişarından evvel 25 Haziran 1960 tarihinde New-York Times gazetesinde intişar etmiştir. Keza aynı haber Havacılık mecmuasında, Almanya'da çıkan bir askeri mecmuada ve keza 6 ncı Filonun çıkarmakta olduğu Deniz gazetesinde de intişar etmiştir. Ayrıca dünya ve bu arada Türk gazetelerinde jüpiter füzesi hakkında neşriyat yapılmıştır. Bizim neşrettiğimiz haberler çok daha sonradır. Ayrıca, aynı jüpiter füzeleri muhtelif dost devletlere de verilmiştir. (Resimleri göstererek) Meselâ

şu resim jüpiter füzelerinin Almanlara verilşi anında çekilmiş, bültenler yayınlamıştır. Bu bültenlerden birisi de (göstererek) işte elimizde bulunmaktadır.

Jüpiter füzelerinin, Amerikan Hükümeti tarafından muhtelif müttefik devletlere verildiği de malumdur. Ama bu verilş, füzeleri alan devletler tarafından resmen açıklanmıştır. Gizli tutulmak şöyle dursun.. Hattâ, füzelerin B. Almanya'ya getiriliği dahi, resimlerle açıklanmıştır. (Resmi göstererek) Usis'in Frankfort bürosu, bu resimleri bütün dünya basınına göndermiştir.

Şu resim ise, Amerika'da jüpiter füzelerinin imal edildiği fabrikaya aittir. Füzenin imal edilşi dahi gizli tutulmamaktadır...

Bütün bu deliller ve réalite karşısında, neşriyatımızın «gizli kalmış askerî sırları açıklamak» mahiyetinde olup olmadığı artık sizlerin takdirlerinize kalmıştır.

Bir husus daha var: Bendeniz, aynı mesele ile ilgili olan **İstanbul Örfi İdare Mahkemesince**, ifade verilmek üzere, davet olundum. Teşriî masuniyetime rağmen, arzulla giderek, hâdiseyi buradaki gibi, daha geniş delillerle, askerî savcıya da açıklamış bulunuyorum.

Biz bu haberi, katiyen askerî sır mahiyetin-

de görmedik, bu şekilde de düşünmedik. Bu haberi gazeteme verirken, memleketsever bir Türk gazetecisi olarak, ordumuz modern silâhlarla takviye olunuyor diye, olsa olsa iftihar edip, gurur duymuşumdur.

Eğer bütün bu açıklamadan sonra, bu hâdiseye **viedanlarımızda** beni halâ şaibe altında tutacak ise, teşriî masuniyetimin kaldırılması şeklinde rey kullanmanız, çok samimî olarak bilhassa rica ve istirham ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — Oylarınıza sunulan tasarı hakkında, oylarını kullanmayan sayın üye var mıdır? Oylama muamelesi bitmiştir.

Müzakere edilen rapor hakkında söz istiyen var mı? Yok. Raporu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Yüksek öğretim kredi ve yurtlar kurumu Kanununa verilen oyların neticesini arz ediyorum.

148 üye oya katılmış, red yok, çekinşer yok, 148 oyla kabul edilmiştir. Bu oylamaya göre, tasarı Yüksek Meclisinizce kabul edilmiştir. (Alkışlar)

11.8.1961 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son veriyorum.

Kapanma saati 17.00

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna 6 geçici madde eklenmesine dair Kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 267
Oy verenler : 147
Kabul edenler : 139
Reddedenler : 5
Çekinserler : 3
Oya katılmıyanlar : 120
Açık üyelikler : 0

[Kabul edenler]

— A —
Atalay Akan
Ahmet Akar
Ali Rıza Akbiyikoğlu
Necmi Akçasu
Muammer Aksoy
Halil Akyavaş
Sadık Aldoğan
Ekrem Alican
Fehmi Alpaslan
Abdurrahman Altuğ
Babür Ardahan
Tahsin Argun
Vedat Arıkan
Ferhan Arkan
Şevket Asbuzoğlu
Fethi Aşkın
Hüseyin Ataman
Ahmet Atılğan
Doğan Avcıoğlu
Raif Aybar
— B —
Zeki Baltacıoğlu
Kâmil Başaran
Suphi Batur
Rauf Bayındır
Suphi Baykam
Fahri Belen
Nihat Reşat Belger
Mehmet Raşit Beşerler
Süleyman Bilgen
Ahmet Bilgin
Hikmet Binark
Lütfi Biran
Etem Boransü
Osman Bölükbaşı

Ratıp Tahir Burak
— C —
Hızır Cengiz
Ömer Sami Coşar
Alev Coşkun
— Ç —
Fethi Çelikbaş
Rifat Çini
Bahri Çolakoğlu
— D —
Ahmet Demiray
Erol Dilek
Vahap Dizdaroğlu
Necati Duman
Cevat Dursunoğlu
— E —
Bülent Ecevit
Yusuf Adil Egeli
Şerafettin Yaşar Egin
Şükûfe Ekitler
Oktay Ekşi
İmadettin Elmas
Abdullah Ercan
Sadi Erdem
Ali Erel
Zihni Erençin
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin
Bahir Ersoy
Adnan Ertanık
İlhan Esen
— F —
Bedî Feyzioğlu
Turhan Feyzioğlu
Fehim Fırat

— G —
Vasfi Gerger
Abdülkadir Gögüş
Mukbil Gökdoğan
Mehmet Göker
Rıza Göksoy
Turgut Göle
Ferda Güley
Turan Güneş
Muhittin Gürün
Ferruh Güven
— H —
Şevket Raşit Hatiboğlu
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazer-
dağlı
— I —
Rıza Işıtan
— İ —
İsmail İnan
Şefik İnan
İsmet İnönü
— K —
Hermine Kalüstyanyan
Münci Kapani
Bedri Karafakıoğlu
Yekta Karamustafaoğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Coşkun Kırcı
Enver Kırker
Enver Kök
Ahmet Köseoğlu
Mehmet Ali Kumbasar

Zeki Kumrulu
Alp Kuran
Kemal Kurdaş
Sahir Kurutluoğlu
— L —
Kaludi Laskari
— M —
Hayri Mumeuoğlu
Ziya Müezzinoğlu
— O —
Abdülkadir Okyay
Hamdi Orhon
— Ö —
Halim Önalp
Altan Öymen
İlhan Özdil
Fakih Özfakih
Mazhar Özkol
Seyfi Öztürk
— P —
Emin Paksüt
Fikret Pamir
Mahir Pamukcu
— S —
Ragıp Sarıca
Hulûsi Selek
İbrahim Senil
Mustafa Sirmen
Celâl Sait Siren
Mümtaz Soysal
Enver Sökmen
— Ş —
Ahmet Şener

— T —

Ahmet Tahtakılıç
Cahit Talas
Salâhaddin Tandal
Reşat Tardu
Sadettin Tokbey

Adil Toközlü
Vecihi Tönük
Bedrettin Tuncel
Vahit Turhan
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
Ekrem Tüzemen

— U —

Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş

— Y —

Cemal Yavuz
Fehmi Yavuz

Bahri Yazır

Nüvit Yetkin
Asım Yılmaz
Yusuf Ziya Yücebilgin

— Z —

Galip Kenan Zaimoğlu

[Reddedenler]

— Ç —

Behçet Kemal Çağlar

— E —

Lütfi Engin

— İ —

M. Rauf İnan
Abdullah İpşiroğlu

— K —

Feyyaz Köksal

[Çekinserler]

— G —

Cevdet Gebeloğlu

— K —

Enver Ziya Karal
Orhan Köprülü

[Oya katılmayanlar]

— A —

Şevket Adalan
Lütfi Akadlı
Burhan Akdağ
İsmail Rüştü Aksal
Mebrure Aksoley
Münir Aktepe
Nurettin Akyurt
Abdülkerim Akyüz
Muzaffer Alankuş
Osman Alişiroğlu
Mehmet Altınoy
Nurettin Ardıçoğlu
Fuat Arna
Âmil Artus
Sırrı Atalay
Ahmet Cevdet Aydın
Şevki Aysan

— B —

Cihad Baban (B.)
Şeref Bakşık
Cemil Sait Barlas
Adnan Başer
Avni Başman (İ.)
Remziye Batırbaygil
Kemali Bayazıt
Mehmet Baydur (B.)
Bekir Sıtkı Baykal

Hıfzı Oğuz Bekata
Hakkı Kâmil Beşe
Necip Bilge
Arslan Bora (İ.)

— Ç —

Esat Çağa
Nazif Çağatay
İsmail Selçuk Çakır-
oğlu
Mahmut Tekin Çullu

— D —

Hazım Dağlı
Nef'i Demirlioğlu
Vedat Dicleli
Mustafa Dinekli
Avni Doğan
Suphi Doğukan

— E —

Fethi Elgün
Sait Erdinç
Alaettin Ergöneng
Nedim Ergüven
Halil Sezai Erkut
Hamza Eroğlu
Kenan Esengin
Cemal Reşit Eyüboğlu

— F —

Yavuz Feyzioğlu

— G —

Kemal Zeki Gençosman
Ati İhsan Göğüş
Rauf Gökçen
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay
Rahmi Günay
Abdurrahman Nafiz
Gürman
Ferit Celâl Güven

— H —

Ahmet Sırrı Hocaoğlu

— K —

İhsan Kabadayı
Kadircan Kafılı
Ömer Karahasan
F. Lütfi Karaosmanoğlu
Mustafa Kepir

Nuri Kınık
Şahap Kitapçı
Tevfik Kâmil Koperler
Muin Küley
Hikmet Kümbetlioğlu

— M —

Ferid Melen
Orhan Mersinli (B.)

— N —

Fazıl Nalbantoğlu

— O —

Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan
İbrahim Saffet Omay
Arif Hikmet Onat
Hüseyin Onur
Kâzım Orbay (İ.)
Hüseyin Otan

— Ö —

Atif Ödül
İhsan Ögat
Feridun Şakir Öğünç
Rüştü Özal (B.)
Mehmet Özbay
Şinasi Özdenoğlu
Halil Özmen
Orhan Öztrak

— P —

Hayrettin Şakir Perk
Vefik Piringioğlu

— S —

Adil Sağıroğlu
Necip San
İlhami Sancar
Nihat Sargınalp
Selim Sarper (B.)
Kemal Satır

Selâmi Savaş
Bahri Savcı
Ethem Serim
İhsan Soyak
Dündar Soyer
Emin Soysal
İlhami Soysal
Celâl Sungur

— Ş —
Mehmet Şengün
Mehmet Şişman
— T —
Derviş Sami Taşman
Zeki Tekiner
Yusuf Kemal Tengir-
şenk
Hasan Tez

Abdülhadi Toplu
Osman Tosun (B.)
— Ü —
Ragıp Üner (B)
Feridun Üstün
— V —
Âdil Vardarlı
Hıfzı Veldet Velidede-
oğlu (İ.)

— Y —
Cemal Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
Avni Yurdabayrak
Daniş Yurdakul
— Z —
Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinoğlu (B.)

Yüksek öğretim kredi ve yurtlar kurumu hakkındaki Kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 267
 Oy verenler : 148
 Kabul edenler : 148
 Reddedenler : 0
 Çekinseler : 0
 Oya katılmıyanlar : 119
 Açık üyelikler : 0

[Kabul edenler]

— A —

Ahmet Akar
 Ali Rıza Akbıyıkoglu
 Necmi Akçasu
 Muammer Aksoy
 Halil Akyavaş
 Sadık Aldoğan
 Fehmi Alpaslan
 Abdurrahman Altuğ
 Babür Ardahan
 Tahsin Argun
 Ferhan Arkan
 Şevket Asbuzoğlu
 Fethi Aşkın
 Hüseyin Ataman
 Doğan Avcıoğlu

— B —

Zeki Baltacıoğlu
 Cemil Sait Barlas
 Kâmil Başaran
 Adnan Başer
 Remziye Batırbaygil
 Suphi Batur
 Rauf Bayındır
 Suphi Baykam
 Fahri Belen
 Nihat Reşat Belger
 Mehmet Raşit Beşerler
 Süleyman Bilgen
 Ahmet Bilgin
 Hikmet Binark
 Lûtfi Biran
 Etem Boransü
 Osman Bölükbaşı

— C —

Hızır Cengiz

Ömer Samih Coşar

Alev Coşkun

— Ç —

Behçet Kemal Çağlar
 Fethi Çelikbaş
 Rifat Çini
 Bahri Çolakoğlu

— D —

Hazım Dağlı
 Ahmet Demiray
 Erol Dilek
 Mustafa Dinekli
 Vahap Dizdaroğlu
 Necati Duman
 Cevat Dursunoğlu

— E —

Bülent Ecevit
 Yusuf Adil Egeli
 Şerafettin Yaşar Egin
 Oktay Ekşi
 İmadettin Elmas
 Lûtfi Engin
 Abdullah Ercan
 Zihni Ereğin
 Feridun Ergin
 Sait Naci Ergin
 Halil Sezai Erkut
 Bahir Ersoy
 Adnan Ertanık
 İlhan Esen

— F —

Bedî Feyzioğlu
 Turhan Feyzioğlu
 Yavuz Feyzioğlu
 Fehim Fırat

— G —

Cevdet Geboloğlu
 Vasfi Gerger
 Abdülkadir Göğüs
 Mukbil Gökdoğan
 Mehmet Göker
 Rıza Göksu
 Turgut Göle
 Ferda Güley
 Turan Güneş
 Muhittin Gürüm
 Ferruh Güven

— H —

Şevket Raşit Hatiboğlu
 Mehmet Hazer
 Mehmet Salim Hazer-
 dağlı

— I —

Rıza Işıtan
 — İ —
 İsmail İnan
 M. Rauf İnan
 İsmet İnönü
 Abdullah İpşiroğlu

— K —

Hermine Kalüstyán
 Mümei Kapani
 Bedri Karafakıoğlu
 Enver Ziya Karal
 Yekta Karamustafaoğlu
 Ahmet Karamüftüoğlu
 Yakup Kadri Karaos-
 manoğlu
 Mustafa Kepir
 Coşkun Kırca

Enver Kırker

Enver Kök
 Feyyaz Köksal
 Orhan Köprülü
 Ahmet Köseoğlu
 Mehmet Ali Kumbasar
 Alp Kuran
 Muin Küley

— L —

Kaludi Laskaris

— M —

Hayri Mumcuoğlu
 Ziya Müezzinoğlu

— O —

Abdülkadir Okyay
 Hamdi Orhon

— Ö —

Halim Önalp
 Altan Öymen
 Rüstü Özal
 İlhan Özdil
 Fakih Özfakih
 Mazhar Özkol
 Halil Özmen
 Orhan Öztrak
 Seyfi Öztürk

— P —

Emin Paksüt
 Fikret Pamir
 Mahir Pamukcu

— S —

Nihat Sargınalp
 Bahri Saveri
 Hulûsi Selek
 İbrahim Senil

Celâl Sait Siren
Mustafa Sirmen
Mümtaz Soysal
Enver Sökmen
— Ş —
Ahmet Şener
— T —
Ahmet Tahtakılıç

Cahit Talas
Salâhattin Tandal
Reşat Tardu
Sadettin Tokbey
Âdil Toközlü
Vecihi Tönük
Bedrettin Tuncel
Vahit Turhan

Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
Ekrem Tüzemen
— U —
Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş
— Y —
Cemal Yavuz

Fehmi Yavuz
Bahri Yazır
Asım Yılmaz
Abdülhak Kemal Yörük
Yusuf Ziya Yücebilgin
— Z —
Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinoğlu

[Oya katılmıyanlar]

— A —

Şevket Adalan (İ.)
Lûtfi Akadh
Atalay Akan
Burhan Akdağ
İsmâil Rüstü Aksal
Mebrure Aksoley
Münir Aktepe
Nurettin Akyurt (İ.)
Abdülkerim Akyüz
Muzaffer Alankuş
Ekrem Alican
Osman Alışiroğlu
Mehmet Altınsoy
Nurettin Ardıçoğlu
(İ.)
Vedat Arıkan
Fuat Arna (İ.)
Âmil Artus (İ.)
Sırrı Atalay
Ahmet Atılğan
Raif Aybar
Ahmet Cevdet Aydın
Şevki Aysan (İ.)

— B —

Cihad Baban (B.)
Şeref Bakşık
Avni Başman (İ.)
Kemalî Bayazıt
Mehmet Baydur
Bekir Sıtkı Baykal
Hıfzı Oğuz Bekata
Hakkı Kâmil Beşe (İ.)
Necip Bilge (İ.)
Arslan Bora (İ.)
Ratıp Tahir Burak

— Ç —

Esat Çağa

Nazif Çağatay (İ.)
İsmail Selçuk Çakır-
oğlu
Mahmut Tekin Çullu

— D —

Nef'i Demirlioğlu (İ.)
Vedat Dieleli
Avni Doğan
Suphi Doğukan

— E —

Şükûfe Ekitler
Fethi Elgün
Sadi Erdem
Sait Erdineç (İ.)
Ali Erel (İ.)
Alaettin Ergöneng
Nedim Ergüven (İ.)
Hamza Eroğlu
Kenan Esengin (İ.)
Cemal Reşit Eyüboğlu

— G —

Kemal Zeki Gençosman
Ali İhsan Göğüş
Rauf Gökçen
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay (İ.)
Rahmi Günay (İ.)
Abdurrehman Nafiz
Gürman
Ferit Celâl Güven

— H —

Ahmet Sırrı Hocaoğlu
(İ.)

— İ —

Şefik İnan

K

İhsan Kabadayı (İ.)
Kadirean Kafılı
Ömer Karahasan
F. Lûtfi Karaosmanoğlu
(İ.)
Nuri Kınık
Şahap Kitapeçi (İ.)
Tevfik Kâmil Koper-
ler (İ.)
Zeki Kumrulu
Kemal Kurdaş
Sahir Kurutluoğlu
Hikmet Kümbetlioğlu

— M —

Ferid Melen
Orhan Mersinli (B.)

— N —

Fazıl Nalbantoğlu

— O —

Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan
İbrahim Saffet Omay
Arif Hizmet Onat (İ.)
Hüseyin Onur
Kâzım Orbay (İ.)
Hüseyin Otan

— Ö —

Atıf Ödül (İ.)
İhsan Ögat (İ.)
Feridun Şakir Ögünc
Mehmet Özbay (İ.)
Şinasi Özdenoğlu (İ.)

— P —

Hayrettin Şakir Perk
Vefik Pirinçioğlu

— S —

Adil Sağıroğlu

Necip San
İlhami Sancar (İ.)
Ragıp Sarıca
Selim Sarper (B.)
Kemal Satır
Selâmi Savaş
Ethem Serim
İhsan Soyak (B.)
Dündar Soyer
Emin Soysal
İlhami Soysal
Celâl Sungur
— Ş —
Mehmet Şengün
Mehmet Şişman (İ.)

— T —

Derviş Sami Taşman
Zeki Tekiner
Yusuf Kemal Tengir-
şenk
Hasan Tez
Abdülhadi Toplu
Osman Tosun

— Ü —

Ragıp Üner (B.)
Feridun Üstün

— V —

Âdil Vardarlı
Hıfzı Veldet Velidede-
oğlu (İ.)

— Y —

Nüvit Yetkin
Cemal Yıldırım
Avni Yurdabayrak (İ.)
Daniş Yurdakul

— Z —

Galip Kenan Zaimoğlu

Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ve Temsilciler Meclisi Üyesi Daniş Yurdakul'un, 1961 yılı içinde yapılacak seçimlerde kullanılacak seçmen kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin yeniden gözden geçirilmesi, ve seçim propaganda süresi hakkında kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/38)

**SEÇİM KANUNU KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna altı geçici madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 298 sayılı Kanuna aşağıda yazılı altı geçici madde eklenmiştir:

GEÇİCİ MADDE 5. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna göre düzenlenen sandık seçmen listeleri 26 Ağustos 1961 gününden 9 Eylül 1961 günü saat 17,00 ye kadar yeniden askıya çıkarılır.

Listelerin askıya çıkarılmasından kütüklerin keşinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Geçici 1 nci madde gereğince kütüğe ilâve edilen seçmenler - sandık mevcudunun (400) ü aşmaması şartıyla - o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş sandık seçmen listelerine eklenir. Bu işlem yapılırken bir sandık bölgesinde yeniden yazılan seçmenlerin o sandığa ait seçmen listesine eklenmesine dikkat edilir. Gerekirse yeniden yazılan seçmenler için ayrı sandık bölgeleri kurulur.

GEÇİCİ MADDE 7. — Geçici 1 nci madde gereğince kütüğe ilâve edilen seçmenlere, 298 sayılı Kanunun 47 ve 48 nci maddeleri gereğince seçmen kartı verilir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Geçici 1 nci maddenin uygulanmasında muhtarlar da görevlendirilir.

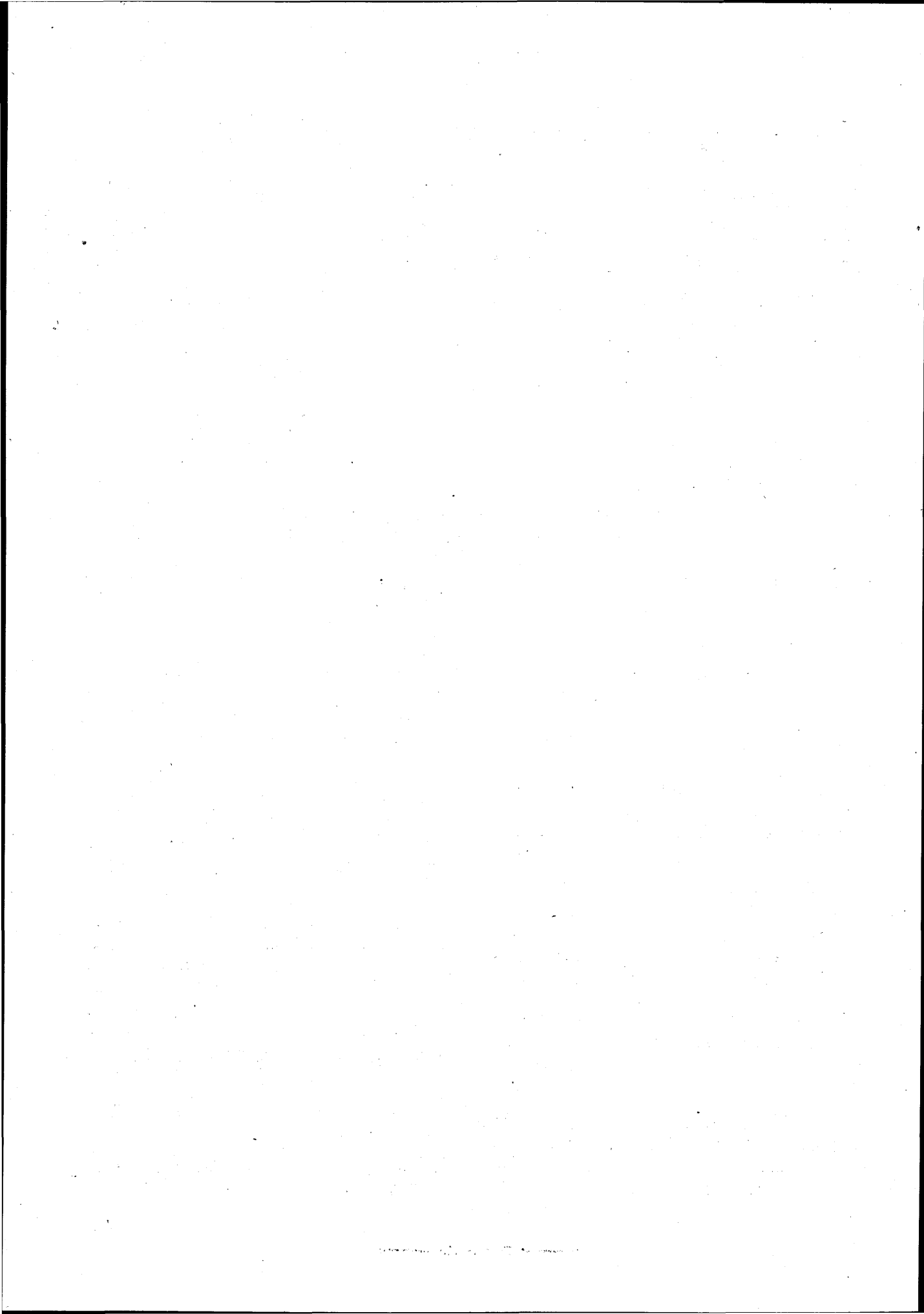
GEÇİCİ MADDE 9. — Geçici 1 nci madde gereğince sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, Türkiye radyoları vasıtasıyla, haber yayınları saatlerinde, ve başka uygun saatlerde gerekli bildirimler de yayınlanmak suretiyle halkın ilgisi uyandırılır.

Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili her türlü bildirimlerinden Türkiye Radyolarınca ücret alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 10. — 306 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanununun 17 ve 18 nci maddeleri ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun 9 ncu maddesi gereğince, adaylıklarını koymak üzere istifa etmek zorunda olan memurlarla ordu mensupları, görevlerinden ayrılma işlemlerini 5 Eylül 1961 günü saat 17,00 ye kadar yapmaya mecburdurlar.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Temsilciler Meclisi S. S A Y I S I : 75

Temsilciler Meclisi Üyesi İlhan Esen'in dokunulmazlığı hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/136)

T. C.

Başbakanlık
Özlük ve Yazı İşleri
No: 6/2 - 3485

29 . 7 . 1961

Konu: Hürriyet Gazetesi mesullerinden İlhan Esen hakkında

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Gizli kalması lâzımgelen askerî malûmatı ifşa etmekten maznun olup İstanbul Örfi İdare Kumandanlığınca teşriî masuniyetinin kaldırılması talep edilen Hürriyet Gazetesi kanuni mesullerinden olan ve halen Kurucu Meclis Üyesi bulunan İlhan Esen hakkında karar ittihaz olunmak üzere Millî Savunma Bakanlığından alınan 20 . 7 . 1961 tarihli ve 5654 - 2 - 61 sayılı tezkerenin örneği ile eki dosya, dizi puslası veçhile, bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Devlet Başkanı ve Başbakan
Org.
Cemal Gürsel

T. C.

M. S. B.
Müsteşarlık Karargâhı
Ankara
AD: 5654 - 2 - 61

20 . 7 . 1961

KONU: Hürriyet Gazetesi mesullerinden İlhan Esen Hk.

Başbakanlığa

Gizli kalması lâzımgelen malûmatı ifşa etmekten maznun Hürriyet Gazetesi kanuni mesullerinden halen Kurucu Meclis Âzası bulunan İlhan Esen'in İstanbul Örfi İdare Kumandanlığınca teşriî masuniyetinin kaldırılması talebedilmekle, mumaileyhe ait dosya tetkik edilmiş; İstanbul'da münteşir Hürriyet Gazetesinin 29 Kasım 1960 tarih ve 4522 sayılı nüshasında «Hava Kuvvetlerimiz Jüpiter füzeleriyle teçhiz ediliyor» başlığı altında çıkan yazının «Hava Kuvvetlerinin orta menzilli Jüpiter füzeleriyle teçhizi kararlaştırılmıştır» ve «Türk Füze personeli yakında Amerika'da Redstone üssünde eğitime başlayacaktır.» Kısımlarının memleketin emniyet ve menfaati bakımından gizli kalması lâzımgelen askerî bilgilerden olduğunun Genelkurmay İstihbarat Başkanlığınca bildirilmesi ve bu haberin gazeteye İzmir Muhabiri olan mumaileyh tarafından verilmiş olduğunun anlaşılmasına binaen, teşriî masuniyetinin kaldırılması mütalâasıyle evrak ilişikte takdim edilmiştir. Arz ederim.

Millî Savunma Bakanı V.
Fahri Özdilek

Adalet Komisyonu raporu

T. C.
Temsilciler Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No: 3/136
Karar No: 22

1.8.1961

Yüksek Başkanlığa

Gizli kalması lâzımgelen askerî malûmatı ifşa etmekten dolayı hakkında İstanbul Örfi İdare Kumandanlığınca dokunulmazlığının kaldırılması talebediler. Hürriyet Gazetesi kanuni mesullerinden bulunan ve halen Temsilciler Meclisi Üyesi İlhan Esen'in dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlığın 29.7.1961 tarih ve 6/2-3485 sayılı tezkeresiyle, ilgili dosya İhzarî Komisyonun raporu ile birlikte komisyonumuzca incelendi :

157 sayılı Kanunun 8 nci maddesi gereğince iddia edilen suçun mahiyetine göre adı geçen İlhan Esen'in yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına mahal olmadığına, dâvanın tákibinin Temsilciler Meclisinin hukuki varlığının sona ereceği zamana bırakılmasına karar verildi.

Adalet Komisyonu Başkanı Y.
Başkan Vekili
S. Türkmen

Bu Rapor Sözcüsü
N. Ergüven

Kâtip
A. Ercan

Üye
A. R. Akbuynoğlu

Üye
O. Alişiroğlu

Üye
V. Arıkan

Üye
Ş. Özdenoğlu

Üye
N. Demirlioğlu

Üye
A. Sağıroğlu

Üye
Z. Baltacıoğlu

Üye
F. Özfakih